

RAAD VAN STATE
afdeling Wetgeving

CONSEIL D'ÉTAT
section de législation

advies 60.221/1
van 9 november 2016

avis 60.221/1
du 9 novembre 2016

over

sur

een ontwerp van koninklijk
besluit 'tot wijziging van het
koninklijk besluit van
30 december 1976 tot
uitvoering van sommige
bepalingen van
artikel 59^{quater} van de
arbeidsongevallenwet van
10 april 1971'

un projet d'arrêté royal
'modifiant l'arrêté royal du
30 décembre 1976 portant
exécution de certaines
dispositions de
l'article 59^{quater} de la loi du
10 avril 1971 sur les accidents
du travail'

Op 10 oktober 2016 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Minister van Sociale Zaken verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een ontwerp van koninklijk besluit ‘tot wijziging van het koninklijk besluit van 30 december 1976 tot uitvoering van sommige bepalingen van artikel 59^{quater} van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971’.

Het ontwerp is door de eerste kamer onderzocht op 27 oktober 2016. De kamer was samengesteld uit Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad, voorzitter, Wouter PAS en Patricia DE SOMERE, staatsraden, Marc RIGAUX en Michel TISON, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Rita VAN DEN EECKHOUT, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Wilfried VAN VAERENBERGH, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 november 2016.

*

Le 10 octobre 2016, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la Ministre des Affaires sociales à communiquer un avis, dans un délai de trente jours, sur un projet d'arrêté royal ‘modifiant l'arrêté royal du 30 décembre 1976 portant exécution de certaines dispositions de l'article 59^{quater} de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail’.

Le projet a été examiné par la première chambre le 27 octobre 2016. La chambre était composée de Wilfried VAN VAERENBERGH, conseiller d'État, président, Wouter PAS et Patricia DE SOMERE, conseillers d'État, Marc RIGAUX et Michel TISON, assesseurs, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Rita VAN DEN EECKHOUT, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Wilfried VAN VAERENBERGH, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 9 novembre 2016.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegesplitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING EN RECHTSGROND VAN HET ONTWERP

2. Artikel 50 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 (hierna: de arbeidsongevallenwet) bepaalt dat de werkgever die geen verzekering heeft afgesloten, ambtshalve aangesloten is bij het Fonds voor arbeidsongevallen (hierna: het Fonds), volgens de nadere regels bepaald door de Koning na advies van het beheerscomité van het Fonds.

Overeenkomstig artikel 59 van het koninklijk besluit van 21 december 1971 'houdende uitvoering van sommige bepalingen van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971' is de werkgever die verzuimt een verzekeringsovereenkomst af te sluiten met een verzekeringsonderneming, aan het Fonds een bijdrage voor ambtshalve aansluiting verschuldigd voor iedere werknemer die in de loop van een kalendermaand in dienst is of was.

Overeenkomstig artikel 59^{quater}, vierde lid, 2°, van de arbeidsongevallenwet kan de Koning de voorwaarden bepalen waaronder het Fonds de bijdrage voor ambtshalve aansluiting kan verminderen.

Artikel 8ter van het koninklijk besluit van 30 december 1976 'tot uitvoering van sommige bepalingen van artikel 59^{quater} van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971' bepaalt de voorwaarden waaronder het beheerscomité van het Fonds een vermindering van de bijdrage voor ambtshalve aansluiting kan toekennen.

Het om advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit strekt ertoe een aantal wijzigingen aan te brengen in voornoemd artikel 8ter van het koninklijk besluit van 30 december 1976.

Artikel 8ter, vierde lid, wordt aangevuld met een bepaling waarbij een nieuwe betalingstermijn van een maand wordt verleend vanaf de kennisgeving van een beslissing waarbij een vermindering van de bijdrage voor ambtshalve aansluiting wordt toegekend.

Voorts wordt artikel 8ter aangevuld met een bepaling die het voor het beheerscomité van het Fonds mogelijk maakt om zijn bevoegdheid inzake beslissingen omtrent de aanvragen tot vermindering van de bijdrage voor ambtshalve aansluiting over te dragen aan de persoon belast met het dagelijks beheer van het Fonds.

Ten slotte wordt artikel 8ter aangevuld met een bepaling waarbij de termijn wordt vastgelegd om een beroep in te stellen tegen de voornoemde beslissingen.

3.1. Rechtsgrond voor het ontwerp wordt in beginsel geboden door artikel 59^{quater}, eerste¹ en vierde lid, 2°, van de arbeidsongevallenwet.

3.2. Het ontworpen artikel 8ter, zesde lid, van het koninklijk besluit van 30 december 1976 (artikel 1, 2°, van het ontwerp) bepaalt de termijn binnen welke een beroep kan worden ingesteld (bij de arbeidsrechtbank) tegen een beslissing van het beheerscomité van het Fonds of van de persoon belast met het dagelijks beheer, inzake de vraag tot vermindering van de bijdrage voor ambtshalve aansluiting. Voor het bepalen van die termijn kan geen rechtsgrond worden gevonden in de voornoemde bepalingen van de arbeidsongevallenwet, noch in enige andere bepaling ervan. De betrokken bepaling dient bijgevolg uit het ontwerp te worden weggelaten.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Aanhef

4. Rekening houdend met hetgeen hiervoor is opgemerkt over de rechtsgrond voor het ontwerp (zie opmerking 3.1), dient in het eerste lid van de aanhef te worden verwezen naar artikel 59^{quater}, eerste en vierde lid, 2°, van de arbeidsongevallenwet.

Artikel 1

5.1. In de bij artikel 1 ontworpen bepalingen is sprake van de “kennisgeving” van de erin bedoelde beslissingen. Volgens de gemachtigde gebeurt die kennisgeving per aangetekend schrijven. Ter wille van de rechtszekerheid verdient het aanbeveling om dit laatste uitdrukkelijk in artikel 8ter, vierde lid, van het koninklijk besluit van 30 december 1976 te bepalen.

Voorts dient er over gewaakt te worden dat uit de ontworpen bepalingen voldoende duidelijk blijkt op welke dag de nieuwe betalingstermijn van een maand ingaat en op welke dag de betaling uiterlijk dient ontvangen te zijn door het Fonds.

5.2. Het voordeel van een nieuwe betalingstermijn van een maand wordt enkel toegekend aan de werkgevers die een positieve beslissing hebben verkregen inzake de aanvraag tot vermindering van de bijdrage voor ambtshalve aansluiting, en niet aan werkgevers die in dat verband een negatieve beslissing hebben verkregen. Voor dit verschil in behandeling dient een deugdelijke verantwoording voorhanden te zijn in het licht van het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel.

¹ Van die bepaling wordt thans geen melding gemaakt in het eerste lid van de aanhef van het ontwerp, doch zij biedt mede rechtsgrond voor artikel 1, 1°, van het ontwerp.

Slotopmerking

6. Met ingang van 1 januari 2017 worden het Fonds voor arbeidsongevallen en het Fonds voor de beroepsziekten samengevoegd tot Fedris (zie de wet van 16 augustus 2016 ‘met betrekking tot de fusie van het fonds voor arbeidsongevallen en het fonds voor de beroepsziekten’). De steller van het ontwerp dient na te gaan of het koninklijk besluit van 30 december 1976 in het licht daarvan geen bijkomende aanpassingen behoeft, andere dan die welke thans zijn opgenomen in het ontwerp.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE ET FONDEMENT JURIDIQUE DU PROJET

2. L'article 50 de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail (ci-après : la loi sur les accidents du travail) dispose que l'employeur qui n'a pas contracté d'assurance est affilié d'office auprès du Fonds des accidents du travail (ci-après : le Fonds) conformément aux dispositions fixées par le Roi après avis du comité de gestion du Fonds.

Conformément à l'article 59 de l'arrêté royal du 21 décembre 1971 'portant exécution de certaines dispositions de la loi du 10 avril 1971 sur les accidents du travail', l'employeur qui néglige de conclure un contrat d'assurance auprès d'une entreprise d'assurances est redevable au Fonds d'une cotisation d'affiliation d'office pour chaque travailleur en service dans le courant d'un mois civil.

Selon l'article 59^{quater}, alinéa 4, 2°, de la loi sur les accidents du travail, le Roi peut déterminer les conditions dans lesquelles le Fonds peut réduire la cotisation d'affiliation d'office.

L'article 8ter de l'arrêté royal du 30 décembre 1976 'portant exécution de certaines dispositions de l'article 59^{quater} de la loi du 10 avril 1971 concernant les accidents du travail' détermine les conditions dans lesquelles le comité de gestion du Fonds peut accorder une réduction de la cotisation d'affiliation d'office.

Le projet d'arrêté royal soumis pour avis a pour objet d'apporter un certain nombre de modifications à l'article 8ter précité de l'arrêté royal du 30 décembre 1976.

L'article 8ter, alinéa 4, est complété par une disposition prévoyant qu'un nouveau délai de paiement d'un mois est accordé à partir de la notification d'une décision d'octroi d'une réduction de la cotisation d'affiliation d'office.

L'article 8ter est en outre complété par une disposition qui permet au comité de gestion du Fonds de déléguer sa compétence en matière de décisions concernant les demandes de réduction de la cotisation d'affiliation d'office à la personne chargée de la gestion journalière du Fonds.

Enfin, l'article 8ter est complété par une disposition fixant le délai pour introduire un recours contre les décisions précitées.

3.1. Le projet trouve en principe son fondement juridique dans l'article 59^{quater}, alinéas 1^{er}¹ et 4, 2°, de la loi sur les accidents du travail.

3.2. L'article 8ter, alinéa 6, en projet, de l'arrêté royal du 30 décembre 1976 (article 1er, 2°, du projet) fixe le délai dans lequel un recours peut être introduit (auprès du tribunal du travail) contre une décision du comité de gestion du Fonds ou de la personne chargée de la gestion journalière, en ce qui concerne la demande de réduction de la cotisation d'affiliation d'office. Ni les dispositions précitées de la loi sur les accidents du travail ni aucune autre disposition de cette loi ne peuvent procurer un fondement juridique pour fixer ce délai. La disposition concernée doit dès lors être omise du projet.

EXAMEN DU TEXTE

Préambule

4. Compte tenu des observations formulées ci-dessus à propos du fondement juridique du projet (voir l'observation 3.1), il y a lieu de faire mention de l'article 59^{quater}, alinéas 1er et 4, 2° de la loi sur les accidents du travail dans le premier alinéa du préambule.

Article 1er

5.1. Dans les dispositions en projet à l'article 1er, il est question de la « notification » des décisions qui y sont visées. Selon le délégué, cette notification est faite par lettre recommandée. Dans un souci de sécurité juridique, il est recommandé de le mentionner explicitement dans l'article 8ter, alinéa 4, de l'arrêté royal du 30 décembre 1976.

En outre, il convient de veiller à ce que la date de prise d'effet du nouveau délai de paiement d'un mois ainsi que la date ultime de réception du paiement par le Fonds ressortent avec suffisamment de clarté des dispositions en projet.

5.2. L'avantage d'un nouveau délai de paiement d'un mois n'est octroyé qu'aux employeurs qui ont obtenu une décision favorable concernant la demande de réduction de la cotisation d'affiliation d'office, et non aux employeurs qui ont obtenu une décision défavorable à ce sujet. Cette différence de traitement doit être adéquatement justifiée à la lumière du principe constitutionnel d'égalité.

¹ Il n'est pas fait mention actuellement de cette disposition dans le premier alinéa du préambule du projet; celle-ci procure pourtant aussi un fondement juridique à l'article 1er, 1°, du projet.

Observation finale

6. À partir du 1er janvier 2017, le Fonds des accidents du travail et le Fonds des maladies professionnelles fusionneront pour devenir Fedris (voir la loi du 16 août 2016 'portant fusion du Fonds des accidents du travail et du Fonds des maladies professionnelles'). L'auteur du projet devra vérifier si, compte tenu de cette fusion, l'arrêté royal du 30 décembre 1976 ne doit pas faire l'objet d'adaptations supplémentaires, autres que celles qui figurent actuellement dans le projet.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER

DE VOORZITTER - LE PRÉSIDENT

Greet VERBERCKMOES

Wilfried VAN VAERENBERGH